

Taiteen, kulttuurin ja muun harrastustoiminnan (extended education) merkitys koululaisten hyvinvoinnille

Lea Pulkkinen

Haukkalan säätiö ja Jyväskylän yliopisto

Seminaari, Jyväskylä, 20.9.2018

Extended education (laajennettu koulupäivä)

Tarkoittaa koulupäivään sisältyvää oppituntien ulkopuolista toimintaa. Suomessa perusopetuslakiin (1998, täydennetty 2003) sisältyy

- Koulujen kerhotoiminta; OPH: joustava koulupäivä 2012-14
- Aamu- ja iltapäivätoiminta

Niitä on nivelletty eheytytyksi koulupäiväksi eli kokonaiskoulupäiväksi 2002-2005

- Hallituksen kärkihanke taiteen ja kulttuurin saavutettavuuden parantaminen 2015- on nostanut taiteen ja kulttuurin erityiseksi harrastustoiminnan sisällöksi ja lasten omat valinnat toiminnan lähtökohdaksi.

Suuren kiinnostuksen ja kehittämisen kohde Etelä-Koreassa ja monissa Euroopan maissa lasten hyvinvoinnin parantamiseksi

- **International Journal for Research on Extended Education**

YK:n lapsen oikeuksien sopimus, Art 31

(lapsi viittaa kaikkiin alle 18-vuotiaisiin)

- Sopimusvaltiot tunnustavat lapsen oikeuden lepoon ja vapaa-aikaan, hänen ikänsä mukaiseen leikkimiseen ja virkistystoimintaan sekä **vapaaseen osallistumiseen kulttuurielämään ja taiteisiin.**
- Sopimusvaltiot kunnioittavat ja edistävät lapsen oikeutta osallistua **kaikkeen kulttuuri- ja taide-elämään** ja kannustavat **sopivien ja yhtäläisten mahdollisuuksien tarjoamista kulttuuri-, taide-, virkistys- ja vapaa-ajantoimintoihin.**

Opetus- ja kulttuuriministeriön selvityshenkilön raportti:

Pulkkinen, L. (2015). Innostava koulupäivä: Ehdotus joustavan koulupäivän rakenteen vakiinnuttamiseksi.

Opetus- ja kulttuuriministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä 2015:6

<http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-263-341-5>

Selvitystyön tehtävänä oli koota tutkimukseen ja toimiviin käytänteisiin perustuvaa tietoa koulupäivän hyvinvointivaikutuksista, kun harrastukset on kytketty siihen, ja tehdä ehdotuksia koulupäivän rakentamiseksi.

Laajennetun koulupäivän merkitys oppilaille

1. Koulunkäyntiin sitoutuminen

- - parantaa asenteita koulunkäyntiä kohtaan
- - lisää kiinnostusta oppimiseen ja opintojen jatkamiseen

2. Tiedot ja taidot

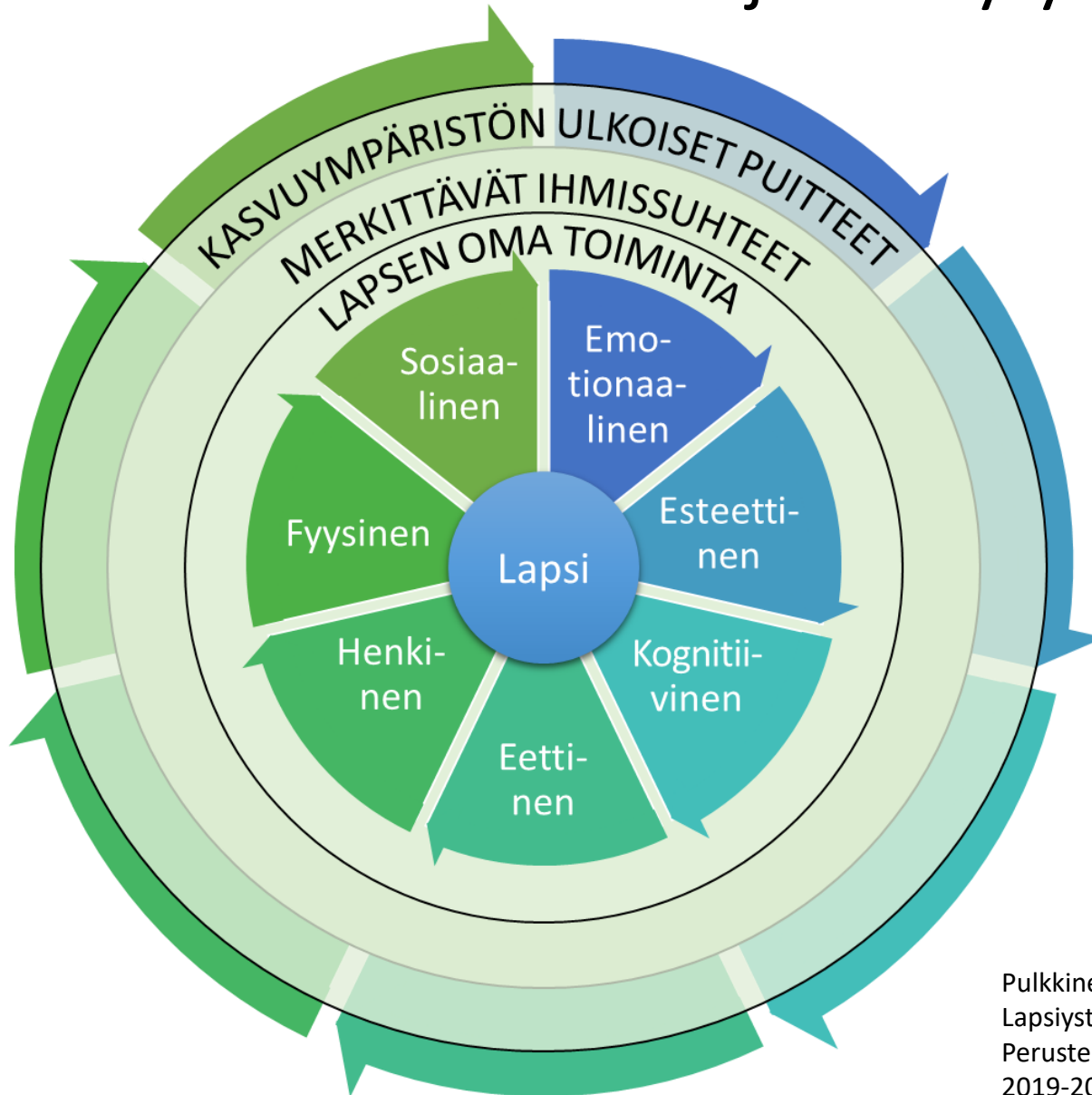
- - musiikki, kuvataide, kädentaidot, teatteri; parhaat tulokset työskentelytaidoissa (keskittyminen) ja sosiaalisissa taidoissa
- - vapaaehtoistoiminta -> vastuunoton kehitys
- - kehittää taitoja tehtävissä, joita oppilas valitsee itselleen

3. Hyvinvointi

- - optimismi, itsetunto, ahdistuneisuuden väheneminen
- - fyysinen hyvinvointi (koulussa järjestetty kerhotoiminta)
- - suhteiden paraneminen tovereihin ja aikuisiin

Hyvinvointi kohenee kaikilla kehityksen ulottuvuuksilla fyysisestä henkiseen (ks seuraavaa kuvaa) oman toiminnan, ihmissuhteiden ja ulkoisten puitteiden ansiosta.

Hyvinvoinnin ulottuvuudet ja edellytykset

Pulkkinen, L. (2018).
Lapsiystävällinen Keski-Suomi:
Perusteita toimintastrategialle
2019-2025. Luonnos
13.9.2018.

Miksi uudistuksen toteuttaminen on vaikeaa?

Eheytytyn koulupäivän kokeilun jälkeen 2005 OKM:ssä uskottiin uudistukseen hyvien tulosten takia ja ryhdyttiin valmisteluihin koulupäivän kehittämiseksi.

Opetusministeri vaihtui eikä uusi opetusministeri halunnut jatkaa tällä linjalla. Lisäsi kerhomäärärajoja .

Opetusministeri pyysi selvitystä koulupäivän rakenteen hyvinvointivaikutuksista v. 2015 uutta hallitusta varten.

Hyvistä näytöistä huolimatta uusi hallitus valitsi muita kärkihankkeita ohjelmaansa.

Koulupäivän rakenteen muuttamisesta on tullut puoluepoliittinen kiistakapula. Voisimmeko nostaa lasten hyvinvoinnin puoluepolitiikan yläpuolelle? Suomi on jäämässä jälkeen kehityksestä muissa maissa.